

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 179 af 20. August 1914 om Adgang til Betalingshenstand.

(Lovforslaget findes i Tillæg C.).

Lovforslaget sattes til Forhandling.

Justitsministeren (Zahle): Det for det høje Ting foreliggende Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 179 af 20. August 1914 om Adgang til Betalingshenstand blev vedtaget af Folketinget ved tredje Behandling den 6. ds. enstemmigt med 67 Stemmer. Forslaget gaar i al Korthed ud paa at forlænge Loven af 20. August 1914 om det udenlandske og indenlandske Moratorium til at gælde til 15. Januar 1915.

Forinden Ministeriet bestemte sig til at udbede sig Kongens Tilladelse til at fremsætte dette Lovforslag for den høje Rigsdag, holdt Ministeriet et Møde med ledende Mænd i vor Forretningsverden, ved hvilket Møde der var mødt Repræsentanter for: Nationalbanken, Landmandsbanken, Handelsbanken, Privatbanken, Laane- og Diskontobanken, Danske Provinsbankers Forening, Grosserer-Societetets Komité, Handelsstandens Fællesrepræsentation, Provinshandelsforeningernes Fællesudvalg, De samvirkende Detailhandlerforeninger, Industriraadet, Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk, Fællesrepræsentationen for dansk Skibsfart, De samvirkende danske Landboforeninger, De samvirkende Husmandsforeninger, De samvirkende Fagforbund, Detailhandlersocietetet, Københavns Sparekasse, Bikuben, Den sjællandske Bondestands Sparekasse og Dansk Arbejderbank. Paa dette Møde var der Enstemmighed for, at det maatte ønskes, at det udenlandske Moratorium blev forlænget indtil 15. Januar 1915, og at det indenlandske Moratorium maatte dele Skæbne med dette. Dette skal jeg indskrænke mig til at nævne til anbefaling for det udenlandske Moratorium.

Angaaende det indenlandske Moratorium ønsker jeg at give det høje Ting nogle Oplysninger, da Betydningen af dette i sin Tid var omtvistet, og nogle tillagde Vedtagelsen af denne Lovbestemmelse større Betydning end andre. Jeg skal derfor tillade mig at oplyse, at i samtlige Landets Jurisdiktioner er denne Lovbestemmelse, det indenlandske Moratorium, blevet paaberaabt for 18 Retter i 41 Tilfælde. Paastanden er blevet forkastet i 20 Tilfælde,

kun fulgt i 9, medens Sagen er udsat i 7, uafgjort i 1 Tilfælde, og 4 Sager er forligte; det er efter de Oplysninger, som Justitsministeriet havde indhentet til den 1. ds. De 9 Tilfælde, i hvilket det indenlandske Moratorium er blevet fulgt, er følgende: Ved Nordre Birk har man taget Hensyn til en Paastand om Udsættelse i Henhold til denne Lovbestemmelse i 2 Tilfælde. Det ene var et, hvor Ejeren af et Badehotel, som var forladt af Gæsterne paa Grund af Krigstilstanden, nedlagde Paastand derom. Det andet var et Tilfælde, hvor Repræsentanten for et tysk Firma nedlagde Paastand derom, fordi han paa Grund af Krigstilstanden ikke kunde opfylde de Ordre, han havde paataget sig. Dernæst er Moratoriet blevet paaberaabt i 4 Tilfælde i Frederiksberg Birk og fulgt, idet det i al Almindelighed oplyses, at Debtors Betalingssevne svigtede paa Grund af de nuværende vanskelige og overordentlige Forhold, hvilket bekræftedes ved autoriserede Revisorers Attester. I Rudkøbing er en Paastand om Henstand i Henhold til det indenlandske Moratorium taget til Følge i et Tilfælde, hvor bestilt Arbejde ikke kunde leveres af en Haandværksmester, fordi hans Svend var blevet indkaldt til Sikringsstyrken, og han ikke var i Stand til at skaffe sig en anden. Og i Viborg i et Tilfælde, hvor en Mand, der handlede med Ost, ikke havde kunnet sælge noget paa Grund af de særlige Forhold, og hvor det Butikssalg, der var blevet tilbage for ham, var sket paa Kredit. Endvidere et Tilfælde i Ærøskøbing, om hvis Begrundelse vedkommende Jurisdiktion ikke har indsendt Oplysning til Ministeriet. Jeg tror, at man paa Grundlag af disse Oplysninger kan sige, at det indenlandske Moratorium har svaret til sin Hensigt: at være et fornødent Appendiks til det udenlandske Moratorium, som ikke fik nogen videre Betydning her i Landet, da Erhvervsforholdene saa nogenlunde gik deres rolige og normale Gang. Dog maa man jo gaa ud fra, at selve det indenlandske Moratoriums Eksistens i adskillige Tilfælde har afholdt en Kreditor fra at sagsøge sin Debitor, fordi Kreditor selv kunde indse, at Paastanden vilde kunne blive gjort gældende fra Debtors Side. Hvis det højst ulykkelige skulde ske, at vort Næringsliv skulde blive rystet alvorligt herhjemme i den kommende Tid, vil derimod det indenlandske Moratorium kunne faa nogen Betydning, og jeg maa derfor ogsaa anbefale, at dette bliver bestaaende sammen med det udenlandske, i hvert Fald